

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2262

Vragen van de leden **Langkamp** en **Smits** (beiden SP) aan de minister voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart, over *het bericht dat de reboundvoorzieningen voor middelbare scholieren uit hun jasje groeien*. (Ingezonden 26 februari 2009)

1
Wat is uw reactie op het bericht dat de reboundvoorzieningen voor middelbare scholieren overvol zitten?¹

2
Wat is de oorzaak dat de vraag naar deze reboundvoorzieningen toeneemt?

3
Zijn er wachtlijsten bij de reboundvoorzieningen? Zo ja, kunt u hiervan een overzicht geven? Zo nee, kunt u garanderen dat er geen wachtlijsten zullen ontstaan?

4
Hoe lang zijn de wachtlijsten, en wat is de gemiddelde wachttijd voor een middelbare scholier die naar het speciaal onderwijs moet?

5
Wat is volgens u de verklaring dat steeds minder kinderen in het regulier onderwijs te begeleiden zijn?

6
Hoe komt het dat bij 1/3 van de jongeren het niet lukt hen terug te plaatsen naar het regulier onderwijs? Hoe groot is deze groep?

7
Hoeveel van deze jongeren zitten momenteel thuis, terwijl zij wel recht hebben op onderwijs en begeleiding?

8
Hoe gaat u voorkomen dat de reboundvoorzieningen geen wachtkamer van het speciaal onderwijs worden?

9
Deelt u de mening dat het speciaal onderwijs versterkt zal moeten worden?

10
Wat gaat u doen om de zorg aan jongeren met gedragsproblemen te versterken?

¹ AD.nl, 24 februari 2009: «Opvang voor lastpakken zit overvol»
http://www.ad.nl/binnenland/3028460/Opvang_voor_1squotlastpakkenrsquo_zit_overvol.html

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de minister voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkzema (ontvangen 8 april 2009)

1
Het krantenbericht is bij mij bekend. Het beeld dat de reboundvoorzieningen overvol zitten, herken ik echter niet. Zoals ook in het artikel zelf is aangegeven, blijkt uit de meest recente gegevens dat de reboundvoorzieningen tezamen ten minste 4.000 plaatsen bieden waar 2.818 jongeren gebruik van maken (Nji-monitor 2007, Reboundvoorzieningen voortgezet onderwijs).

2
De reboundvoorzieningen voorzien duidelijk in de behoefte om scholen tijdelijk te ontlasten van gedragsmoeilijke leerlingen en deze leerlingen onderwijs én hulp te bieden. Dit was ook voorzien toen de vorige minister van Onderwijs in 2004 besloot om de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs middelen te geven om deze voorzieningen te realiseren. Met

de reboundvoorzieningen kregen scholen de mogelijkheid om jongeren die vanwege gedragsproblemen tijdelijk niet te handhaven zijn, een intensief traject aan te bieden. Dit om te voorkomen dat deze jongeren de veiligheid op school aantasten en/of uit zouden vallen. De afgelopen jaren hebben steeds meer samenwerkingsverbanden een reboundvoorziening ingericht. Inmiddels beschikken bijna alle samenwerkingsverbanden (96%) over een dergelijke voorziening. De toegenomen beschikbaarheid verklaart de toename van het aantal leerlingen dat hiervan gebruik maakt

3
Voor zover mij bekend zijn er op dit moment geen wachtlijsten bij de reboundvoorzieningen. Dit wordt onderschreven door de gegevens uit de hierboven genoemde NJi-monitor. Dat er nooit wachtlijsten zullen ontstaan, kan ik niet garanderen.

4
De Onderwijsinspectie peilt jaarlijks de omvang van de wachtlijsten voor het (voortgezet) speciaal onderwijs. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen onderzoeks- en aanmeldingslijsten voor leerlingen die zijn opgenomen in de procedure voor de indicatiestelling voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en plaatsingslijsten voor leerlingen die wachten op een plaats in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Op 16 januari 2008 stonden voor het voortgezet speciaal onderwijs 871 leerlingen op een aanmeldingslijst, 740 leerlingen op een onderzoekslijst en 343 leerlingen op een plaatsingslijst. De gemiddelde wachttijd voor een leerling die zich in de indicatieprocedure bevindt, varieert per cluster van het (voortgezet) speciaal onderwijs. In het schooljaar 2006–2007 bedroeg het gemiddelde aantal weken wachttijd voor cluster 1: 6,4 weken, voor cluster 2: 15 weken, voor cluster 3: 7 weken en voor cluster 4: 9,6 weken. Het gemiddeld aantal weken wachttijd voor een leerling die beschikt over een indicatie voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en moet wachten op plaatsing bedroeg in het schooljaar 2006–2007 voor cluster 1: 0,75 weken, voor cluster 2: 1,3 weken, voor cluster 3: 2 weken en voor cluster 4: 6,9 weken.

In de tweede voortgangsrapportage Passend onderwijs die op 24 november 2008 aan u is toegezonden (2008–2009, 31 479, nr. 9) heb ik u nader geïnformeerd over de omvang van de wachtlijsten in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

5
Naar mijn inschatting is er sprake van een combinatie van factoren. Zo worden gedragsstoornissen nu sneller herkend, geïndiceerd en geregistreerd. Ook is onze samenleving complexer geworden (problematische gezinssituaties, veel prikkelrijkere omgeving, minder structuur), waardoor de kans groter is geworden dat kleine problemen uitgroeien tot grotere problematiek. Aan de andere kant leeft breed de opvatting dat afwijkend gedrag eerder dan vroeger als problematisch wordt ervaren en minder getolereerd wordt.

6
De belangrijkste reden is dat de problematiek van deze jongeren toch complexer en omvangrijker is dan aanvankelijk gedacht en/of dat deze jongeren gelet op hun ondersteuningsbehoeften in een andere voorziening beter begeleid kunnen worden. Het overgrote deel van deze jongeren stroomt dan ook uit naar het speciaal onderwijs of een aanverwant traject (Op de Rails). De groep die niet uitstroomt naar het regulier onderwijs bedraagt landelijk gezien ruim 700 jongeren.

7
Van 6% van de jongeren die uitstroomt, is de bestemming bij de samenwerkingsverbanden niet bekend. Mogelijk zit een deel van deze jongeren thuis. Hierover zijn geen nadere gegevens beschikbaar.

8
Een minderheid van de jongeren (ongeveer 20%) stroomt uit naar het speciaal onderwijs of een daaraan gelieerd traject («Op de rails»). Dit percentage is bovendien duidelijk gedaald ten opzichte van de eerdere meting (toen was het bijna 30%). Naar mijn idee slagen reboundvoorzieningen er daarom goed in de doelstelling te realiseren om jongeren zoveel mogelijk terug te geleiden naar het regulier onderwijs. De jongeren blijven tijdens hun verblijf in de reboundvoorziening dan

ook ingeschreven op hun VO-school en alle inspanningen zijn erop gericht om de schoolloopbaan voort te zetten in het regulier onderwijs. Het beeld dat de reboundvoorzieningen de wachtkamer voor het speciaal onderwijs vormen, herken ik niet.

9
Ik vind inderdaad dat de kwaliteit van het speciaal onderwijs moet worden versterkt. In november vorig jaar (2008–2009, 31 479, nr. 9) heeft staatssecretaris Dijkema de Kamer in de tweede voortgangsrapportage over Passend onderwijs geïnformeerd over de ambities ten aanzien van de kwaliteit en de manieren waarop het kabinet die wil realiseren. Leerlingen die daadwerkelijk zijn aangewezen op speciaal onderwijs, maar in staat zijn een regulier diploma te halen, moeten dat via het speciaal onderwijs kunnen doen. In die zin moet het speciaal onderwijs een volwaardig traject naast het regulier onderwijs bieden. Mochten leerlingen niet in staat zijn tot het behalen van een regulier diploma, dan moet een school hen effectief toe leiden naar een duurzame plaats op de arbeidsmarkt.

10
Het bestaande aanbod aan mogelijkheden en voorzieningen (reboundvoorzieningen, Op de Rails, Zorg- en Adviesteams, speciaal onderwijs) biedt voldoende basis voor de zorg aan deze groep leerlingen. Er zijn geen voornemens om nieuwe maatregelen te nemen.